

Atuarnerup ilinniagaqarnerullu akornanni unillatsiarneq

Inuusuttuararpassuit atuarfimmik qatsussisut meeqqat atuarfiata kingorna sulerinissartik nalusarpaat, kisianni coahingip, timigissartarnerup, pinngortitap inuiaqatigiinnillu paasinninnerup inuuneranni ingerlateqqittarai Timi Asimi-mik pilersitsisoq isumaqarpoq

TIMI ASIMI

Dorthe Olsen

dorthe@sermitsiaq.gl

Inuit amerlanersaasa Kim Godtfredsen nunatsinni arpattartut oqilanersaasa ilagi-gaat nalunngilaat, kisianni Kim Godtfredsen ilinniartitsisutut ilinniagaqarsimasuusoq aamma meeqqat inuusuttuaqqallu eqqarsaa-tigisartorujussuugai ikittuinnaat ilisimagu-narpaat. 2009-mi meeqqat atuarfianniit atuartsuimasut sooq taama amerlatigisut ingerlariaqqinnitsoortarnerisut eqqarsaatigisalerpaa.

– Inuusuttuaqqat affaasa missaat ullumik-kut meeqqat atuarfianniit ingerlariaqqin-neq ajortut nalunngilara aamma tamakku qanoq pisimansut ingerlariaqqinnissaan-ullu qanoq ikiorneqarsinnaanersut eqqar-saatigisalerpara. Taamanikkut Piareersar-fimmi aqutsisuusoq, Poul Christensen, oq-loqatigisalerpara, taava inuusuttuaqqanik ingerlariaqqissimannigitsunik ujaasilerpu-guk. Najoqqutassiorpuguk tassannaannar-lu Timi Asimi-p piviusunngortinneqarnis-

saanut aningaasassarseriaaarluta, taava 2011-mi septembarimi Nuummi Piareersar-fimmiut suleqatigalugit siullernik holdi-liorpugut, Kim Godtfredsen oqarpoq.

Tamatuma kingorna najoqqutassaq ineriartortinneqartuarsimavoq, kisianni assut timigissartarneq pinngortitamillu atuisar-neq allannorsimannigillat.

– Inuusuttuaqqat ullut tamaasa timigis-sartarnissaat uatsinnut pingaaruteqarpoq. Timersortartut timip aalatinneqartarnis-saa qanoq pingaaruteqartigisoq nalunngila-ra aamma meeqqat timiminnik atuisarnerat tamakkununga qanoq iluaqatigisoq nammineerlunga maluginikuuara. Uanga nammineq meeraatillunga pinngortitamit-taqaanga aammalu taama pinngortitamiitsi-gisarsimanagera uannut inuttut ineriartornin-ullu qanoq pingaaruteqarsimatiginersok maluginikuullugu, ilaatigut atuarfimmii-t tammaarsimaartarnitsinni. Tamanna kiffaanngissusermut aniguiarnermullu tunngavoq. Pinngortitaq aqussinnaanngilar-put kisianni pinngortitami inuuneq ilikkar-sinnaavarput tamannalu inuusuttuaqqat piniarnermikkut aalisartarnermik-kullu, unnuisarnermikkut isorartuunullu

pisuttuarnermikkut ilinniartaraat Kim Godtfredsen oqarpoq.

Timip aalatinnessaa Timi Asimi-mi pi-ngaarutillit ilagaat aamma inuusuttuaqqat timiminnik ullut tamaasa atugaangamik timertik susarnerisut ilinniartarpaat.

– Timersortillutik qasujaallisartarlutil-luunniit timi qanoq pisarnerisut inuusut-tuaqqanut oqaluttuarisarpaat. Inuusut-tuaqqat aallartikkaangata aamma sapaatit akunneri pingasukkuutaarlugit oqimaalutartarpavut, uummataat uummataasalu tillernerisut misissortarpavut, susinnaanersut il.il. Taamaallutik timikkut ullut tamaasa aalasarnerit timimik qanoq sunniarnerisut tamannalu timimut qanoq pingaaruteqarti-ginersok namminneq takusarpaat. Pujor-taraangata timi qanoq pisarnerisut aamma paasittarpavut, aamma assersuutigalugu iffiartoraangamik timi qanoq pisarnerisut, Kim Godtfredsen oqarpoq.

Timigissartarnerup pinngortitamiittar-nerullu saniatigut allanik suleqartarneq ilinniartarpaat, ulluinnaat killilersukkat, aalajangersimasumik takkuttarnissat neri-sarnissallu aamma ilinniartarpaat. Malittari-sassat ersarissut soorlu piffissaq eqqorlugu takkuttarnissat, pissuserissaarnissat aamma atuartunut allanik ilinniartitsisunullu kii-salu sulisunut ataqqinninnissat ilinniartar-paat. Inuiaqatigiinni pissutsinik ilinniartar-put, coahertittarpavut aamma inuttut ineriartortinneqartarput.

Tapiissutit annavaat

Timi Asimi-mik pilersitsut tamatuma sine-rissami illoqarfinnut siammartinneqarnissaa

kissaatigaat aamma siorna siullermeerlutik Tasiilamiippat. Kisianni Timi Asimi-mi ukioq'manna kommunimit tapiissutit an-naeqarmata holdiliunngitsuungajappat.

– Allanik periarfissarsiorariaqarsimavu-gut. Suliniut upperaarpavut aamma ukiut kingullit pingasut Timi Asimi iluatsilluaris-masok takutippaat. Timi Asimi-mi katillugit 107-inik inuusuttuaateqartarsimavugut tamakkulu amerlanersaat ilinniagaqalersi-mappat. Kommunimit tapiissutisissaaratta ingerlariaqqinnissatsinnut allatut periar-fissarsiorsimavugut ullumikkullu Nuummi meeqqat angerlarsimaffiannik suleqateqar-luta holdi tallimanik peqataaffigineqartoq naammasseqqammerparput, siornatigut holdimi ataatsimi 20-iusaraluarpuq, Kim Godtfredsen oqarpoq.

PAASISAT

Qaammatit tallimat ingerlaneranni inuusuttuaqqat Timi Asimi-miittut aqquasaagassat:

Nalunaaquttap akunnerini 24-inik ikiueqqa-arnermik, ikuallootoornernik nalinginnaa-sumik akiuiniarnermik aamma annaassi-niartartut pikkorissarnerit, naluttarfimmi misilitsinneq, ilisimasat malillugit nalulluni misilitsinnerit allat, tunngaviummik nalun-ermik pikkorissarnerit, ullormi ataatsimi Sakkutuut imarsiorput putsumut aqqa-tartut peqatigalugit, timimik ilinniarneg, coahing, sungiusartarneq pillugu ilinniarneg, inuttut ineriartorneq, suleqatigiinneq, 300 km-inik isorartunerisut pisunneq, TIPI-mi tammaarsimaarneq illuaqqamiinnerlu, pisuttuarnerit – katillugit sapaatit akunnerini sisamani, nerisat nerisassiornerlu, nunasior-neq qaqqamilu arpanneq, timigissarnerit, CrossFit Training, Bodybike, spinning, ilin-niakkat pillugit siunnersortinneq, sannavim-mi iganerit, nipilersorneq, eqqumiitsuliorneq saqqummiussinerillu, atuarfinni meeqqanut inuusuttuaqqanullu aqqissuussinerit, kat-tuffinnut qaqqarsarnermik, innarsiornermik, suleqatigiinnernik, tupertornermik il.il., kom-munit, suliffeqarfiit kattuuffillu suleqatigalu-git inuiaqatigiinni kiffartuussinerit.

FAKTA

I løbet af 5 måneder i Timi Asimi skal de unge igennem:

24 timers førstehjælpskursus, Elementær brandbekæmpelseskursus, Livredderkursus, Bassinprøven, andre svømmepøver iht. kundskaber, Grundlæggende svømmekursus, En dag i Søværnet med røgdykkertest, Fysiologi, coaching, træningslære, Personlig udvikling, Teambuilding, 300+ km vandring, TIPI lejr og hytteophold samt vandretur – i alt 4 uger, Kost og madlavning, Terræn og fjeldløb, Fitness, CrossFit Training, Bodybike, spinning, Uddannelsesvejledning, Værkstedarbejde med gastronomi, musik, kunst og fremstilling, -Arrangementer for børn og unge i skoler, Arrangementer for organisationer med klatring, rapelling, teambuilding, telt mv., Samfundstjeneste i samarbejde med kommuner, virksomheder og organisationer.

Et pitstop mellem skole og uddannelse

Mange unge er skoletrætte og ved ikke, hvad de skal efter folkeskolen, men coaching, motion, natur og samfundsforståelse kan få dem videre i deres liv, mener manden bag Timi Asimi

TIMI ASIMI

Dorthe Olsen

dorthe@sermitsiaq.gl

De fleste kender Kim Godtfredsen, som en af de hurtigste løbere Grønland har haft til dato, men nok de færreste, der er klar over, at han også er uddannet lærer og at børn og unge ligger ham meget på sinde. I 2009 begyndte han at spekulere over, hvorfor der var så mange, der ikke gik videre fra folkeskolen.

– Jeg ved, at omkring 50 procent af de unge i dag ikke kommer videre efter folkeskolen og jeg tænkte på, hvad der skete med dem og hvordan man kunne hjælpe dem med at komme videre. Jeg talte en del med Piareersarfiks leder, Poul Christensen dengang, og vi begyndte at lede efter de unge, der ikke var kommet videre. Vi lavede et koncept, og pludselig lykkedes det os at skaffe nogle penge til at realisere Timi Asimi (Krop Natur), og vi fik startet det første hold i september 2011 i samarbejde med Piareersarfik i Nuuk, siger Kim Godtfredsen.

Siden har de løbende udviklet konceptet, men tanken om masser af motion og at bruge naturen har ikke ændret sig.

– Det er vigtigt for os, at de unge dyrker motion hver dag. Som sportsmand ved jeg, hvor vigtigt det er med fysisk aktivitet, og jeg har selv mærket og set hos børn, hvor godt det er for dem, når de får lov at bruge deres krop. Jeg har også været en del i naturen, som barn, og har mærket, hvor vigtigt det har været for mig som person og for min udvikling, at jeg har været så meget i naturen, blandt andet på lejrskole med skolen. Det handler om frihed og overlevelse. Vi kan ikke styre naturen, men vi kan lære at leve i naturen, og det lærer de unge ved at gå på jagt og fiskeri, overnatte og tage på lange vandringer, siger Kim Godtfredsen.

Fysisk aktivitet er en lige så vigtig del af Timi Asimi, og de unge lærer, hvad der sker, når de bruger deres krop dagligt.

– Vi fortæller de unge, hvad der sker med kroppen, når de dyrker eller ikke dyrker motion. Vi tester deres kropsvægt, hjertet, pulsen osv., og hvad de kan, når de starter og det gør vi hver tredje uge. På den måde kan de selv se, hvor meget daglig fysisk ak-

tivitet kan ændre deres krop og hvor meget det betyder for kroppen. De får også at vide, hvad der sker med kroppen, når de ryger, hvad sund mad er, og hvad der sker med kroppen, når de spiser rugbrød for eksempel, siger Kim Godtfredsen.

Udover motion og ophold i naturen, lærer de også at samarbejde med andre, de oplever en struktureret hverdag med rutiner, faste møde- og spisetider, og helt klare regler for god opførelse, som at møde til tiden og vise respekt overfor andre elever og de ansatte. De lærer også om samfundsforhold, laver samfundstjeneste, og får coaching og er igennem en personlig udvikling.

Mistede støtte

Holdet bag Timi Asimi vil gerne brede det til andre byer på kysten og sidste år var de for første gang i Tasiilaq. Men Timi Asimi mistede støtten fra kommunen i år og det var lige før, de ikke kunne lave et hold.

– Vi har været nødt til at finde på alternativer. Vi tror på projektet og de sidste tre år har vist, at det har været en stor succes. Vi har haft 107 unge i Timi Asimi i alt, og langt de fleste er begyndt på en uddannelse. Da vi mistede støtten fra kommunen, måtte vi finde på alternativer til at fortsætte, og i dag samarbejder vi med et børnehjem i Nuuk, hvor vi lige er blevet færdig med et hold på 5, hvor der før kunne være 20 på et hold, siger Kim Godtfredsen.